

Rahastaja ootused sihtasutusele Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus

Kultuuriministeerium peab oluliseks SA Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus (SA KKEK) tegevust Eesti kaasaegse kujutava kunsti edendamisel kohalikul ja rahvusvahelisel tasemel, informatsiooni levitamist eesti kunsti kohta ning Eesti kaasaegse kunsti alase informatsiooni lülitamist rahvusvahelisse professionaalsesse võrgustikku, ning eraldab SA-le selleks igal aastal tegevustoetust vastavalt riigieelarves kinnitatud vahenditele.

Kultuuriministeerium seab SA-le rahastamisega seotud eesmärgid ja ootused, mis tulenevad strateegiatest „Kultuuri arengukava 2021–2030“, „Eesti 2035“ ja teistest riiklikest arengukavadest. Muuhulgas võetakse eesmärkide ja ootuste seadmisel arvesse ka kunstivaldkonna arengukavas KUVA 2025 kokku lepitud suundi. Ootused väljendavad ühiselt kokku lepitud eesmäärke ning on kooskõlas sihtasutuse põhikirjaga.

Eesmärkide ja ootuste täitmiseks viib SA KKEK ellu tegevusi ning pakub kujutava kunsti valdkonnas toetavaid teenuseid vähemalt vastavalt kokku lepitud eesmärkidele, töömahule ning eelarvevõimalustele. 2023. aasta eelarves nähakse ette baasrahastuse tõus rahastaja ootuste kokkuleppe sõlmimisel lisanduvate tegevuste ja töömahtude katmiseks – eelkõige statistika kogumiseks, kunstikriitika edendamiseks ja nüüdiskunsti arhiivi aktiiveerimiseks. Täiendavad vahendid eraldatakse siinse kokkuleppe sõlmimise järel lepingu lisaga.

Rahastaja ootuste täitmise seire toimub igal aastal esimesel võimalusel perioodil veebruar kuni mai, st enne majandusaasta aruande kinnitamist sihtasutuse juhatuses ning rahastajaga. Rahastaja ootusi uuendatakse vajaduse korral.

I EESMÄRGID

1. Kultuuriministeerium ja SA KKEK lepivad kokku järgnevates strateegilistes eesmärkides:

- ⊗ SA KKEK on valdkondlik info- ja ekspertkeskus, kes arendab Eesti professionaalse kaasaegse kunsti rahvusvahelist suhtlust ja võrgustumist ning kõrgel tasemel rahvusvahelist koostööd ja infovahetust nii Eestis kui välismaal.
- ⊗ SA KKEK toetab oma tegevustega Eesti kaasaegse kunsti professionaalset arengut ja nähtavust ning tutvustab Eesti kunsti rahvusvahelisel areenil.
- ⊗ SA KKEK on Kultuuriministeeriumile strateegiliseks partneriks vastutades valdkondliku statistika kogumise eest sisendina teadmispõhise kultuuripoliitika kujundamisel.
- ⊗ SA KKEK on valdkondlikuks kompetentsikeskuseks kunstikommunikatsiooni edendamisel, kunstialase teabe vahendamisel ja levitamisel.
- ⊗ SA KKEK panustab kultuurimälu hoidmisse Eesti kaasaegse kunsti arhiivi arendamise ja aktiivse kasutajatele kättesaadavaks tegemise kaudu.

2. Strateegilised lähtekohad sihtasutuse rahastamisel

SA KKEK panustab strateegia „Eesti 2035“ strateegiliste sihtide „Inimene“ ja „Ühiskond“ saavutamisesse:

- ⊗ Arukas inimene hindab teadmisi, hoiab ennast, teisi ja (elu)keskkonda ning suhtub toetavalt kõikidesse ühiskonnarühmadesse. Ta on teadmistehimuline, loov ja ettevõtlik, tahab õppida ning on valmis töö olemuse muutumiseks.

- ☞ Koostöömeelne ühiskond põhineb ühtekuuluvustundel ning inimeste valmisolekul aktiivselt panustada ühiste eesmärkide saavutamisse ning hüvede loomisesse. Avatud ühiskond toetab ühist väärtust loovaid muutusi ja tuleb toime riigi ja rahva ees seisvate proovikividega. Sealjuures on eesti kultuur ja kogukonnad tugevad, hoolivad ja koostöömeelsed ning inimesed kultuuriteadlikud.

Sihtasutuse tegevus toetab „Kultuuri arengukava 2021–2030“ üldeesmärki – Eesti kultuur on elujõuline, arenev ja maailmale avatud ning kultuuris osalemine on loomulik osa iga inimese elus – ja nelja peaeesmärki:

- ☞ Eesti kultuur on elujõuline, arenev ja maailmale avatud ning kultuuris osalemine on loomulik osa iga inimese elus.
- ☞ Eesti kultuurielu on tugev ja toimiv.
- ☞ Kultuuri ja loovuse roll on ühiskonna arengus on väärtustatud.
- ☞ Eesti kultuurimälu on hoitud ja hinnatud.

Lisaks panustatakse kultuuri arengukava lisas 5 ära toodud valdkondliku arengu jaoks oluliste eesmärkide saavutamisse erilise fookusega järgmistel (järjekord arengukava ülesehitusest lähtuv):

- ☞ Digikunstimid on Eestis kiiresti arenev ja ühiskonda kõnetav valdkond.
- ☞ Tagatud on kultuuripärandi pikaajaline digitaalne säilitamine vastavalt standarditele.
- ☞ Kultuuril on oluline roll inimeste lõimimisel.
- ☞ Kunstiväli on terviklik süsteem, mis on hästi koordineeritud ja jätkusuutlikult rahastatud.
- ☞ Kunst on töö, mis on väärtustatud, toetatud ja tasustatud.
- ☞ Eesti kunstielu on rahvusvaheline ja maailmas nähtav.
- ☞ Kunst on meedias nähtav ja avalikkuse kunstiteadlikkus on kõrge.
- ☞ Kultuurikriitika pakub valdkonnale vajalikku peegeldust ja nähtavust.

SA KKEK panustab ka kunstivaldkonna arengukava KUVA eesmärkide täitmisel.

II TEGEVUSED

Tegevuste indikaatorite arvutamise metoodikat, lähte- ja sihttasemeid kajastab tabel lisas 1.

3. Tegevustoetusega rahastatud põhitegevused prioriteetsuse järjekorras

SA KKEK viib eespool nimetatud eesmärkide saavutamiseks põhitegevusena läbi järgmised tegevused, mis on kaetud riigieelarvelise tegevustoetuse vahenditest:

- 3.1. Eesti kunsti tutvustamine rahvusvaheliselt, kunstialase info vahendamine ja rahvusvaheline koostöö. Välisekspertide visiitide korraldamine ja võrgustikes osalemine Eesti kunstnikele väliskoostöö võimaluste loomiseks. Võtmeindikaatorid: aktiivsete koostöölepete arv välispartneritega; SA KKEKiga seotud veebilehtede külastuste koguarv.
- 3.2. Eesti paviljoni komissari roll ja paviljoni projekti juhtimine Veneetsia kunstibiennaalil osalemiseks (vt p 5.1.). Seireindikaator: projekti enesehindamine 360 kraadi meetodil (koostöös Kultuuriministeeriumiga), projekti keskkonnajalajälje hindamine.
- 3.3. Kunstialase statistika süsteemne kogumine sisendiks poliitikakujundamisel ja valdkonna tegevuste monitoorimisel, statistika avaldamine. Tulemusindikaator: statistika esitamise tähtaegsus.

- 3.4. Kunstikommunikatsiooni ja -kriitika arendamine Eestis ja rahvusvaheline kunstikirjutuse ja -kommunikatsiooni alane koostöö. Tulemusindikaator: SA KKEK vahendatud Eesti kaasaegse kunsti teemaliste meediakajastuste arv. Seireindikaator: SA KKEK vahendatud Eesti kaasaegse kunsti teemaliste rahvusvaheliste kajastuste arv.
- 3.5. Kunstiinfo keskuse, arhiivi ja andmekogu arendamine kunstialase teabe vahendamiseks ja kunstielu dokumenteerimiseks ning nüüdiskunsti pärandi aktiveerimiseks. Tulemusindikaator: Eesti kunstnike andmebaasis kajastatud kunstnike arv. Seireindikaator: arhiivi kasutajate / päringute arv.
- 3.6. Välismaiste kunstiprofessionaalide ja -organisatsioonide, sh suurnäituste nõustamine ja koostöö korraldamine Eesti kunstiprofessionaalidega. Tulemusindikaator: KKEKi vahendatud Eesti kunstnike stuudiovisiitide arv. Seireindikaator: SA KKEK vahendatud Eesti kunstnike välisesinemiste arv.

4. Siht- ja kaasfinantseeringute olemasolul läbi viidavad tegevused

SA KKEK viib eespool nimetatute kõrval võimalusel läbi ka täiendavaid tegevusi, milleks kaasatakse vahendeid avalikelt ja erarahastajatelt Eestis ja välismaal. Kultuuriministeerium peab neid tegevusi oluliseks. Eelarvevõimaluste tekkimisel kaalutakse tulevikus järgmiste tegevuste rahastamist tegevustoetuse raames:

- 4.1. Professionaalsete kutsetega kunstivisiitide programmi väljaarendamine täisteenusena valdkonna rahvusvahelise võrgustumise parandamiseks ja Eesti laiemaks tutvustamiseks.
- 4.2. Eesti kunstielu rahvusvahelistumist võimendavad tugitegevused – loengusarjade, arutelude korraldamine.
- 4.3. Kunstnike mentorlus ja karjäärinõustamine.
- 4.4. Alustavate kunstiprofessionaalide juhendamine, praktikaprogrammid.
- 4.5. Näituste, festivalide, kuraatoriprojektide jm sisutegevuse korraldamine, mille laiem eesmärk on tugevdada Eesti kunsti rahvusvahelisi sidemeid ning võimestada innovaatilisi kunstipraktikaid.
- 4.6. Kunstiteadlikkuse tõstmine Eesti ühiskonnas meedia- ja sisuprojektide ning valdkondade ülese koostöö kaudu.

5. Toetavad teenused

5.1. SA KKEK korraldab alates 1999. aastast Kultuuriministeeriumi volitusel Eesti rahvuspaviljoni Veneetsia kunstibiennaalil, mis on olulisim riiklikul esindusel põhinev rahvusvaheline näitus. Rahvuspaviljoni korraldamist rahastab Kultuuriministeerium eraldi toetusega iga-aastaselt. SA KKEK panustab kolme töötaja tööajaga ca 18 kuu ulatuses aastas, ehk ühe paviljoni näituse kohta kokku ca 36 kuu tööajaga põhitegevuse raames. Tulemusindikaatorid: Eesti näituse küllastajate arv; näituse meediakajastuste arv (sh välismeedias). Seireindikaator: kaasfinantseeringute osakaal paviljoni eelarvest.

5.2. SA KKEK annab ideekonkursi (riigihange 233729) ja sellele järgnenud väljakuulutamisetega läbirääkimistega hankemenetluse (riigihange 240532) tulemusena sõlmitud lepingu alusel perioodil 01.11.2021–31.10.2026 välja rahvusvahelist kunstiajakirja „A Shade Colder“. Ajakiri on suunatud kunstiprofessionaalidele ja levib rahvusvaheliselt nii veebis kui teemanumbritena paberkandjal, selles kirjutavad välismaa ja Eesti autorid Eesti kunstis aktuaalsetel teemadel. SA KKEK panustab teenuse tagamisse lisaks hankelepingu alusel tehtavale tööle 0,5 tööaasta mahus

keskuse põhitegevuse raames. Tulemusindikaatorid: paberajakirja tiraaž; ajakirja unikaalsete veebikülastuste arv; ajakirjas kajastatud Eesti kunstnike arv. Seireindikaatorid: paberajakirja levipartnerite arv ja geograafiline haare; reklaamipartnerite arv; autorite arv / mitmekesisus (päritolu põhjal).

6. Tegevuspõhimõtted

- 6.1. SA KKEK teeb laiapõhjalist koostööd kunstivaldkonna üleselt, väldib tegevuste dubleerimist teiste organisatsioonidega ja võimalusel ning vajadusel ühendab jõud tulemuste võimendamiseks.
- 6.2. SA KKEK tasustab loovisikuid õiglaselt ja võrdsetel alustel.
- 6.3. SA KKEK esitab riigile auditeeritud majandusaasta aruanded tähtaegselt.
- 6.4. SA KKEK jälgib oma tegevuste korraldamisel säästliku arengu ja keskkonnasäästu põhimõtteid ning mõõdab keskuse tegevuste jalajälge.
- 6.5. Statistika esitamiseks Kultuuriministeeriumi strateegiliste mõõdikute seireks lepatakse eraldi kokku tähtajad ning kogutavate andmete fookus.
- 6.6. SA KKEK peab siinses kokkuleppes loetletud strateegilisi eesmärke silmas kogu oma tegevuse ulatuses.

7. Ootuste täitmiseks vajalike tegevustega kaasnev töömaht

Kirjeldatud tegevuste ja teenuste tagamiseks on hinnanguliselt vajalik professionaalse ettevalmistusega ja vastava kogemusega ekspertide panus 5,5 tööaasta mahus.

2023. aasta seisuga on ministeerium taganud SA KKEK põhitegevuse rahastamise (arvestamata seni SA KKEK vastutusel korraldatud rahvusvahelise kunstiresidentuuri WIELS projektiga ca 40 000 euro ulatuses) mahus 143 000 eurot. Sellega on olnud tagatud ca 3,8 tööaasta mahus tegevusi. Sihtasutus on ministeeriumile korduvalt märku andnud vahendite ebapiisavusest kunstivaldkonna strateegiliselt oluliste tegevuste elluviimiseks. Täiendavate töömahtude ja vastutusvaldkondade lisandumisega lisab Kultuuriministeeriumi toetuse baasi 2023. aastal 1,6 tööaasta mahus vahendeid palga- ja tegevuskulude katmiseks.

Pooled mõistavad, et seatud eesmärkide parimaks täitmiseks oleks vajalik ellu viia täiendavaid tegevusi mahus, mille rahastamiseks puuduvad hetkel riigieelarves võimalused.

8. Rahastamise alused

- ⊗ Tegevustoetust makstakse SA KKEKle riigieelarves ette nähtud mahus, lähtudes käesolevast kokkuleppest ning tegevuste prioriteetsusest ja võimalike ühe- või mitmekordsete lisaülesannete maksumusest. Vajadusel vaadatakse tegevuste prioriteetsus ja teostatavus eelarvehahendite mahus üle lepingu sõlmimise eel.
- ⊗ Kokku lepitud töömahtu piires peetakse eelarve kujundamisel silmas vähemalt riigi kultuuritöötaja miinimumtasu.
- ⊗ Tegevuste ja teenuste elluviimisega seotud kulud, sh haldus-, lähetus- ja muud kulud tagatakse vähemalt 30% mahus tööjõukulude summast.
- ⊗ Riik ega asutajad ei ole sihtasutusele taganud omatulu teenimiseks vajalikku taristut ega tööks vajalikke ruume, ootused tegevuste suhtes on mittetulunduslikud. Sihtasutus teeb kõik endast oleneva omatulu teenimiseks ja sponsortoetuste kaasamiseks ning kaasrahastajate leidmiseks – seda ulatuses, mis ei sea ohtu põhitegevuste toimumist ja kättesaadavust sihtrühmale.

- ⌘ Veneetsia biennaali rahvusviljoniga seotud vahendid tagatakse eraldi lepinguga ning vaadatakse vajadusel üle igal teisel aastal, pidades silmas paviljoni jätkusuutlikkust ning kultuuripoliitilisi eesmärke.
- ⌘ Rahvusvahelise kunstiajakirja väljaandmist reguleerib eraldi töövõtuleping nr 6-9.1/587-1.

9. Finantseesmärgid

SA majandustegevus peab toimuma ressursisäästlikult. Eesmärkide saavutamiseks tuleb eraldatud rahaliste vahenditega opereerida võimalikult kulutõhusalt. Keskpikas ajahorisondis (3–5 a) ei tohi kulude kasv (ilma amortisatsioonita) ületada tulude kasvu. SA KKEK taotleb aktiivselt välisrahastust ja toetust ettevõtetelt. Tulemusliku finantsjuhtimise indikaatorid on: lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja. Seireindikaatorid on: sponsorluse osakaal eelarves; välisfondide toetuse osakaal eelarves.

10. Juhtimiskvaliteedi eesmärgid

SA KKEK on kaasaegne ja avatud juhtimisega usaldusväärne organisatsioon, mis peab oluliseks tegevuste ligipääsetavust, keskkonnasäästlikkust ning võrdse kohtlemise põhimõtteid. Juhtimiskvaliteeti mõõdetakse järgmiste indikaatoritega: töötajate keskmise palga suhe kõrgharidusega kultuuritöötaja miinimumi; infoturbe koolituse läbinud töötajate arv; koostööpartnerite rahulolu. Seireindikaatorid on: teenuste ja töökeskkonna ligipääsetavuse hindamine; tegevusaruannete korrapärane esitamine ja tulemuste analüüs.